

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — 2
Vidéken " 9 K, " 4 K, 50 L

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint
az udvarban.

A választás előtt.

Barabás Béla Debrecenben.

A függetlenségi és 48-as pártnak mozgalmas, lelkesedéstől áthatott vasárnapja volt tegnapelőtt. Zászlóerdők alatt a választók tömege vonult a vasúthoz, hogy üdvözölje bálványdöntő Barabás Bélát, aki eljött Debrecenbe a függetlenségi és 48-as választókhoz, hogy átadja Kossuth Ferenc üzenetét.

Mérhetlen lelkesedés vette körül, amely áthatotta a kerület minden választóját. Barabás Béla beszédjéből adjuk az alábbi részletet:

„Ma itt választási küzdelem folyik és én csodálkozom a felett, hogy Debrecen városában kérdés lett az, hogy a függetlenségi és 48-as párthoz sorakozzunk-e, avagy olyan ember lobogója alá, aki maga sem tudja, hogy hova tartozik. Minden embernek van vallása, nemzetisége, meggyőződése, de a pártokivüli hitfelekezeti népek nem vagyunk barátja; én nem bánom, lehet én felőlem valaki református lutheránus, katolikus, zsidó, gör. katolikus vagy bármely vallású, de valamelyikhez mindenestre tartozzék. De mi a politikai hit tekintetében a függetlenségi és 48-as párthoz tartozunk és nem kárhozzatok senkit sem, hogy más politikai meggyőződése van. Legyen néppárti, alkotmánypárti, balpárti nemzetiségi szocialista, demokrata, de valami még is csak legyen. Nekem, mint függetlenségi párt embernek sokszor szememre vetik, alkalmazkodnom kell az adott viszonyokhoz, persze, hogy alkalmazkodnom kell, de a ki nekem nem kell alkalmazkodnia, miért változtatja meg 40 éves multjához képest felfogását és gondolkodását. Annak, aki 40 évig a kárhozzatnak tanát hirdette, egyszerre tul akarja licitálni azt a nemes lelkesedést, azokat a törekvéseket, amelyeket én eddig hirdettem, annak bizony Isten hinni nem lehet. Hogy kell tehát nekem tekinteni a mai küzdelmet. Szemben áll egy ifju katoná, egy lelkes közvitész, egy vén, kiszolgált obsitos őrmesterrel, aki kényelmesen köpködi le a multat és arcátlansággal mond nagyokat a jövőnek. Az a Hány János féle felfogás, gondolkodás, melylyel az ellenfél viseltetik, mutatja a mai állapotokat és mikor az a vén obsitos előáll és velem szemben a ki társaimmal együtt, mint a szorgalmas méh, méhkasba gyűjtjük össze a mézet, hogy időről-időre hasznot hajtó gyümölcsöt teremjen az ország javára, akkor az én obsitos őrmesterem tullicitál és azt kezdi hirdetni, hogy ő Olaszországban annak idején olyan nagy méhet látott, mint egy borju. Nohát ha ilyen nagy méhet látott, milyen lehet ott a méhkas? (Derültség.) Ilyen a politikája az igen t. ellenjelöltnek, ő tul akar engem licitálni mindazon törekvésekben és elvekben, amelyeket lassan, de becsületesen meg akarok valósítani, mert én azt mondom, hogy a méh kicsi, a méhkas ugyanolyan nagy, mint eddig volt,

de a méheknek nagyon sokat kell és nagyon soknak kell dolgozni, hogy mézet adjon.

A mult időknek küzdelmei fényes bizonyítást adtak nekünk arra, hogy mikép valósítsuk meg a mi elveinket. Ismerik Önök ennek a közelmúltnak a történetét, hiszen valami darabont főispánt itt is elverték Debrecenben. (Derültség.) Ebben az alkotmányellenes korszakban császári kirendelésekkel darabontok uralkodtak felettünk és a nemzet kezdte már beadni derekát. Hát engedelmet kérek, hogyha a nemzetnek nem volt ellenállási képessége, mert láttuk, hogy magyar hadsereg és fegyver nélkül nem tudunk boldogulni, akkor vegyük elő az észnek hatalmát és igyekezzünk ellenségünket meggyőzni az igazság erejével. Ez az egyes egyedüli helyes politika, mert így biztosíthatjuk csak Magyarország függetlenségét.

Mikor tegnap Bakonyi Samu, igen t. barátom hívásának engedve megígértem, hogy lejövök Debrecenbe és mikor az én szeretett vezéremnek, Kossuth Ferencnek jelentettem, hogy kimegyünk agítani a Homok kertbe, — azt mondotta Kossuth Ferenc: menj el, beszélj az én nevémben, add át az én üdvözlőmet és kérd meg a homokkertiakat, hogy bizonyítsák be, hogy itt a függetlenség eszméi nincsenek homokra építve. (Leikes éljenzés!)

Emléket a magyar Kálvinizmusnak Debrecenben.

Küldöttség a püspöknél.

Kálvin követői Kálvin születésének négy százados évfordulóját az egész világon megünneplik az 1909. év folyamán. Genf lesz a nemzetközi ünneplés színhelye; az ott leleplezendő emlékmű költségeihez a magyar reformátusok is hozzájárultak és az emlékmű két mellékalakja a magyar kálvinizmus küzdelmes sorsát fogja szimbolizálni.

Természetes, hogy a magyar reformátusok itthon is megemlékeznek a négy százados évfordulóról, éppen ezért csak helyeselhetjük azt a társadalmi mozgalmat, melynek eredményeképpen f. hó 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor egy küldöttség jelent meg Eröss Lajos püspöknél, kérvén őt, hogy álljon annak a mozgalomnak az élére, melynek célja, hogy a magyar kálvinizmusnak Debrecenben látható emléket emeljenek.

A küldöttséget Domahidy Elemér ny. főispán vezette. Ott voltak: Vecsey Imre főjegyző, Simonffy Imre kir. tanácsos, a debreceni ref. egyház főgondnoka, Zádor Lajos, Jászi Viktor, dr. Erdős József, Orosz István, Karai Sándor, dr. Barcsa János tanárok, Kovács László, a Mezőgazdasági bank főkönyve-

lője, Kovács Mihály, Losonczy János stb.

Domahidy Elemér szépen átgondolt szavakkal fejtette ki, hogy a debreceni társadalom Kálvin születésének négy százados évfordulóját meg akarja ragadni arra, hogy Debrecenben, melyre a magyar kálvinizmus rányomta a maga bélyegét s amely a tiszántuli reformátusoknak központja: a magyar kálvinizmusnak látható emléket emeljen. Ezen eszme iránt való érdeklődését Debrecen város, a debreceni ref. egyház, a főiskolai tanári kar és maga a társadalom, a küldöttségben megjelent tagjai által kifejezésre juttatta. Kéri a püspököt, hogy álljon a mozgalom élére és hatalmas energiájával a cél megvalósítását segítse elő.

Eröss Lajos püspök válaszában az eszmét helyesnek találta. Bár kifejezte, hogy a legszerencsétlenebb állapotnak azt tartja, amikor a társadalom felekezetekre széttagolódik s az emlékműveknek nem barátja, de a jelen nehéz napokban, amikor mindenfelől ostromolják a magyar kálvinizmust, szükségesnek tartja a kálvinista öntudat emelését, ezért az emlékmű eszméjét helyesli, de úgy tartja megvalósítandónak, hogy ne csak a Debrecenben levő különféle tényezők, hanem az egész tiszántuli ref. egyházkerület, sőt az összes magyarországi reformátusok buzgólkodjanak annak megvalósításán. A nagy tetszéssel fogadott válasz után rögtönzött értekezlet megállapodása képpen az előkészítő bizottság tagjaiul felkérték Domahidy Elemér elnökletével: Vecsey Imre, Jászi Viktor, dr. Barcsa János és Kovács László.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

A szombati nagy zenebonának ma már nyoma sincs. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter unokahuga lakodalmán van s nem jön be a Házba, tehát nem igen lehet folyosói élet. A válságról keveset beszélnek, mert nincs kivel. Apponyi még beteg s ő sem jött el az ülésre.

Az ülésen Justh Gyula elnökelt, aki bemutatta a török képviselőház elnökének következő átiratát:

— A magyar képviselőház elnöke részéről küldött üdvözlő irat, melylyel a magyar nemzetnek régi és állandó hű érzelmeit tolmácsolta, az ozman alkotmány helyreállítása alkalmából, az ozmán képviselőház tagjai sorában a legnagyobb megelégedést szülte. Megbizást kaptam, hogy

ezt megköszönjem és kifejezést adjak az ő részéről is annak az óhajnak, hogy a két nagy nemzet közötti barátságos viszony továbbra is fennmaradjon. Ahmed-Riza. (Eljenzés.)

Muzsa Gyula: Csok jása!

Boross János: Szembeállítja a délvideki másfélezer tagu paraszt-üldöztséget, mely azt kérte, hogy az adóreformot minél előbb valósítsák meg és Sándor Pált, aki a kisgazdák érdekeire hivatkozva, az adójavaslatok visszavonását kívánta. Kérdi, hol van a kisgazdáknak hivatottabb érdekképviselője a két fél közül? (Derültség.) Hosszasan foglalokozik Kossuth Lajos birtokpolitikájával s arra az eredményre jut, hogy a kisember soha nem muló Kossuth kultusza a nagy hazafi gazdasági és szociális alkotásaiból táplálkozik. S Wekerle javaslata, Kossuth adópolitikai elveinek megvalósítása, bár még mindig marad aránytalanság a kis- és nagybirtokos és a kereskedelmi vállalkozó közt. Sándor Pál az osztálygyűlésre izgatott, mikor a klasszikális aránytalanságait a történelmi magyar osztály visszaéléseinek tulajdonította. Legalább annyira vétkesek azok a vagyonos emberek is, a kik Wertheim-székényükben kuponokat termelnek. A földadó kontingentálásában fontos érdeket lát. (Helyeslés.)

A földbirtokos terhe huszonegyszeresen, a birtok értéke csak háromszorosan emelkedett, ebből következik, hogy az adóreform éppen nem favorizálja a birtokos-osztályt. A szabad kereskedelem pusztítása, mely a római birodalom bukását is előidézte, sok bajt okozott nálunk. A hitbizomány és a latifundium nem egy dolog. A hitbizomány konzervatív jogi és gazdasági eszköz, mely a birtokos osztály fennmaradását biztosítja. A hitbizományokat okos birtokpolitikával a nemzetiségi vidékre kelendő áthelyezni. Sándor Pál a városok érdekeit félti. A legutóbbi harminc évben a vágyon a faluból a városba költözött. És ha a városokban alakult rétegek több jogot követelnek, vegyék a kötelességükből is a részüket. Az agrár-társadalom a Wertheim-székény tulajdonosával szemben nem élvez kedvezményt. A mostani adóreform az aránytalanságok jó részét meg fogja változtatni. Nagy szociális lépésnek tartja azt, mely a szociáldemokrácia kezéből éles agitációs fegyvert ragadott ki. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Utána **Surmin György** beszélt röviden.

Szünet után **Vlád Aurél**, **Surmin Gy.** és **Rohies Milán** szóltak a javaslat ellen. Az ülés két órákor véget ért.

Amit nem valósított meg az apa.

Dolgozik rajta a fiu.

Harminckét év múlt el azóta, hogy Cegléd városának száz magyar polgára a Turin melletti Baracconéba zarándokolt el Kossuth Lajoshoz, hogy tudtára adják, hogy a magyar nemzet nem feledkezett el róla és felkérjék arra, hogy térjen vissza Magyarországra.

Mint minden évben, úgy az idén is, nagy ünnepséggel ülte meg ezt az évfordulót Cegléd városa.

Délelőtt tizenegy órákor a városháza közgyűlést termében ünnepi közgyűlés volt, melyen a gyengélkedő Kossuth Ferenc képviselőtében és megbízásából a jelentő Nagy Emil, Irsay József, Sümege Vilmos, Németh Imre, Muzsa Gyula

és Solymossy Endre országgyűlési képviselők.

Nagy Imre ezt mondotta többek között beszédjében:

— Kossuth Lajos eszméje röviden meghatározva annyit jelent, ez az ország állami függetlenségét soha fel nem adja s nemzeti létét csak az ország közjogi önállóságának megmentésével együttesen képzei el. Ezt nem tudta megvalósítani az apa, de dolgozik rajta a fiu, mint ahogyan az isten fiát küldötte el az emberiség megváltására. Kossuth Lajos fiát is megcsufolják az ellenségek, alkotó törekvéseit rágalmakkal illetik, de ahogy mind ennek dacára győzött és általános lett a kereszténység eszméje, epp úgy győzni fog a magyar függetlenségi eszme is, különösen akkor, ha első helyre helyezzük a kitartást és a vezérek fegyelmezett sorokban való követését.

A többi képviselők beszédjét szintén nagy eljenzéssel fogadták.

VÁRMEGYE.

Elfogott tolvaj. B. Kiss Juliánna hajduböszörményi lakos kárára, cselédeje, Bársony Lina tíz koronát ellopott s aztán megszökött. A tolvaj leányt azonban hamarosan elfogták és most a vizsgálatot folytatja ellene a debreceni kir. ügyészség.

Gyászhir. Kóji és dorogi Farkas Géza, hajdudorogi m. kir. dohányjövédéki tiszt, Hajdu vármegye törvényhatósági bizottságának és Hajdudorog község képviselőtestületének tagja, a hajdudorogi önkéntes tüzoltóegylet főparancsnoka, a hajdudorogi kölcsönös-segélyző egylet elnöke, a hajdudorogi részvény takarékpénztár igazgatósági tagja, életének 35-ik, boldog házasságának 11-ik évében, folyó hó 22-én este, hosszas szenvedés után elhunyt. A munkás élet után fiatalon elhunyt nemes szívé férfiút, aki boldog családapa is volt, bánatos neje: ipolybalogi Balogh Ilonán kívül három kis gyermeket hagyott hátra árván, kiterjedt rokonság gyászolja. Halála nemcsak Hajdudorogon, ahol mindenki ismerte és érdemei után becsülte, hanem egész Hajdu, sőt a szomszédos vármegyékben és Debrecenben is számos tisztelői körében mély részvétet keltett. Kartársai kiapadhatlan humoráért és aranyos kedélyéért szerették, valamint pártatlan szorgalmáért nagyra becsülték. A gyászbeszéd hírére Hajdu vármegye székházára azonnal kitűzték a fekete lobogót. Temetése, amelyen a debreceni kartársak csaknem teljes számban megjelentek és amelyre Hajdu vármegye is képviselőt küldött, vasárnap délután 2 órákor a gör. kath. egyház szertartása szerint ritka sokaságu gyászoló közönség részvétele mellett folyt le.

Megharapta a veszett kutya. Egy püspökladányi suhancot szállítottak be tegnap a debreceni kórházba. Az illető, Holló József, kit néhány nappal ezelőtt egy veszett kutya megharapott. Sebét azonban orvosilag nem gyógyították és ezért súlyos beteg lett, rángó göresöket kapott. Állapota nagyon veszélyes.

Közgyűlési tárgyak. Szanatórium Debrecenben

A mi ciklusban először ült össze tegnap délután a jog és pénzügyi bizottság Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt, még pedig szoronyú részvétlenség mellett. Az első debütje volt dr. Varga Elemér tanácsnok. Az ülésen jelen voltak: Roncsik Lajos

főszámvevő, dr. Magoss György tiszti fő-ügyész, dr. Hegedüs István jegyző, dr. Tüdős Kálmán tiszti főorvos, Simonffy Imre ny. polgármester, Komlóssy Arthur, ifju Schvartz Vilmos, Poroszlai László bizottsági tagok.

Az elnök javasolta, hogy a tárgysorozatnak 8. pontját vegyék tárgyalás alá legelőször, a József főherceg szanatórium egyesület felhívását. Lukács György dr. elnök, a volt darabont miniszter felhívást intézett a városhoz, hogy tüdőbeteg szanatóriumot állítson. Erre a célra 150.000 koronát és a Nagyerdőn 30 hold földet kér az egyesület. E felhíváshoz csatlakozott a munkásbiztosító és betegsegélyező pénztár is, amely szintén hozzájárul 10.000 koronával a szanatórium föllállításához.

Az előadó javasolta a hozzájárulás megszavazását. Tüdős Kálmán dr. tiszti főorvos szép beszédben pártolta a szanatóriumegyesület ajánlatát. A bizottság Roncsik Lajos, dr. Magoss György és Komlóssy Arthur hozzászólásai után elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja az ajánlat elfogadását.

Zenta városa Kossuth szobrot akar állítani; hozzájárulást kér. A bizottság 50 koronát szavazott meg. Baja városa nagy-növű szülöttjének, Türr István tábornoknak akar szobrot állítani. A bizottság 100 koronát javasol a közgyűlésnek megszavazni. Zemplén vármegye a kormányhoz intézett feliratának pártolását kéri, hogy Rákóczi szülőházát a műemlékek közé sorozzák, fenntartsák. A bizottság javasolja, hogy Zemplén megye feliratát hasonló szellemű felirattal támogassák.

Az ülés 7 óra előtt véget ért.

VÁROSHÁZA.

Két ösztöndíj. A városi tanács a fémipari szakiskola igazgatóságának átírata alapján elhatározta, hogy ösztöndíjakra a költségvetésbe beállított 2000 koronából 500 koronát utal ki. Ebből két növendék 250—250 K ösztöndíjat fog kapni.

Eskütétel. A január 28-ára kitűzött, III. választókerületi képviselőválasztás vezetésére választott elnökök, jegyzők és tisztviselők tegnap délelőtt tették le a hivatásuk pártatlan eljárását biztosító esküt a függetlenségi és 48-as eszmék régi bajnoka, a polgármester kezébe.

Jóváhagyás. A belügyi kormány jóváhagyta a városi muzeum szervezeti szabályrendeletét. A leirattal a február havi közgyűlés foglalkozik.

Lejárt pályázat. A gázgyári főkönyvelői állásra hirdetett pályázat lejárt; éppen 90 kérvény érkezett be. A pályázatokat kiadták a világitási bizottságnak javaslat-tételre.

Választási mozgalmak. Nyilatkozat és felhívások.

Melha Armand dr. az országos diák-szövetség elnöke vasárnap tüzes beszédet mondott a debreceni zászlósértésről. Erre a beszédre vettük az alábbi nyilatkozatot:

Tekintetes Dr. Melha Ármánd urnak Helyben.

Tisztelt Barátom!

Megjelentél közöttünk, hogy mint a városunkban megalakult Országos Diák Szövetség örökös tagja, számonkérő tőlünk a képviselőválasztási küzdelmek hevében a nemzetiszínű lobogó ellen elkövetett s a debreceni ref. főiskola ifjuságának tulajdonított botrányos cselekedeteket.

Mivel tudom, hogy a történet dolgok

hatásaikban sokkal jelentőségteljesebbek, semhogy városunk falain kívül, sőt az ország határain túl is ózra ne vétetnének és nemzeti érdekeinkre nézve káros, a debreceni ifjuságra nézve pedig megszegyenítő következtetés levonására alkalmat ne adnának; sietek az állásommal járó felelősség tudatában szives tudomásodra hozni a következőket:

Valóság, hogy a debreceni ref. kollegiumnak néhány, magáról megfélemlített hallgatója több, Csanak János nevével ellátott nemzetiszínű lobogót letépett; sőt közülök egy a cselekmény elkövetésénél a Rendőrség által tetten is éretett s ellene a hivatalos eljárás folyamatban van.

Én ugyan, mint a jogászfifuság elnöke, a jogakadémia hallgatóinak lelkiismereti és cselekvési szabadságára semminemű befolyást nem kívántam gyakorolni soha, mégis tiltakoznom kell azon feltevés ellen, mintha jogásztársaim között csak egyetlenegy is lenne, aki bármely pártszolgálatában zászlóértésre, vagy egyéb büntetendő cselekmény elkövetésére vetemednék, avagy bármi oly dolgot művelt volna, ami a magyar ifjuság történelmi hagyományaihoz méltatlan s úgy nekünk, a debreceni ref. Jogakadémia ifjuságának, mint a Szövetségbe tömörült magyar ifjuságnak szégyenére válnék.

Mi teljes szívvvel átérezzük, hogy a három színű lobogó jelképe nemzeti ideáljainknak s bármily magasra csapdossanak a pártszervevények hullámai s bármelyik polgártársunknak neve legyen is arra reáírva: sérthetetlen szentség marad a mi szemünkben.

Biztosítlak a felől, hogy mi a nemzet ifjuságát szervesen összefoglaló ideák kultuszában Veled és többi testvéreinkkel egyek vagyunk és egyek leszünk továbbra is és megvetésünkkel illetünk minden oly cselekedetet, mely méltatlan hozzánk és a magyar ifjuság egyeteméhez.

Mikor köszönetet mondok azért, hogy a debreceni jogakadémiai és az egész magyar ifjuság jó hírnevének érdekében alkalmat adott a fentiek elmondására: le kell szegyzem még azt, hogy bár csak azok nevében volt szerencsém szólani, akik jelen tisztsegembe emeltek; mégis meg vagyok győződve arról, hogy a debreceni kollegiumnak minden becsületes érzésű hallgatója a fent mondottakban velem egyetért; ha pedig lennének közöttük olyanok, akik helyesléssel a zászló megsértői mellé állanak: azok épp úgy, mint a tettek elkövetői, kihívják rosszaságunkat s a közvélemény lesújtó ítéletét.

Tisztelő barátod:
makfalvi Dósa István
debr. jogászelnök.

A folyó 1909. évi január 28-án városunk III-ik választókerületében megtartandó országgyűlési képviselőválasztás felesleges izgalmak nélküli, békés és csendes lefolyásának biztosítása, egyszersmind a közrend, közbiztonság érdekében is, a város lakosságát felhívom, hogy minden törvényellenes cselekménytől tartózkodjék, mert a választás szabályszerű lefolyását veszélyeztető cselekmények szigorúan büntetettek. Felkérem egyébként a szüléket, kereskedő és iparos urakat, hogy gyermekeiket, tanoncaikat fent jelzett napon, különösen a délutáni és esti órákban, lakásaikról az utcákra, saját jól felfogott érdekükből, ki ne bocsássák. A piac-utcai háztulajdonos urakat pedig arra kérem, hogy a választás napján délután 4 órától fogva, de különösen az esetben, ha a tömeg szétoszlása a karhatalom igénybe vételével történne, a karhatalom fellépésétől kezdve kapuikat állandóan zárva tartásák. Végül felhívom és figyelmeztetem a város közönségét, miszerint a választás napján a város utcáin való tömeges csoportosulástól saját érdekekben tartózkodjanak.

Végh Gyula,
rendőrfőkapitány.

Tisztelt választó polgártársaim!

A központi választmány határozata szerint Debrecen város III-ik választókerületében az országgyűlési képviselőválasztás határidejéül folyó hónap 28-ik napja tűzött ki, miután a választás vezetésével én, alólirott bizattam meg, ennél fogva az 1899. évi XV. t.-c. 156. §-a alapján és rendelkezéséhez képest becses tudomásukra juttatom t. választó polgártársaimnak, hogy mivel a fenti §. értelmében képviselőjelöltet a választókerület 10 választója ajánlhat és ezzel egyidejűleg minden szavazatszedő küldöttséghez egy, esetleg két bizalmi férfi jelölhető, a bizalmi férfiak pedig minden szavazatszedő küldöttséghez egy-egy azonosági tanut jelölhetnek, ezen ajánlatok megtehetése céljából határidőül a választást megelőző napnak, vagyis 1909. január hó 27-ik napjának délutáni óráit tűzöm ki és pedig oly módon, hogy a függetlenségi és 48-as párt választói a fenti napon 3 és fél órától 4 óráig, a pártokivüli párt választói pedig 4 órától 4 és fél óráig tehetik meg ajánlataikat; az írásba foglalandó nyilatkozatok beadása és illetve átvétele helyéül pedig lakómat — Szent-Anna utca 8. sz. — tűzöm ki.

Debrecen, 1909. január 26.

Hazaifias üdvözléssel:
Dr. Kocsár Gábor,
választási elnök.

Egy debreceni főhadnagy milliárdos lett. Széll Marianne volt férje.

Gróf Csáky Kálmán
regénye.

Beszélgetés a gróffal.

Amerikában megint sokat beszélnek egy magyar grófról. A magyar gróf ezuttal Csáky Kálmán, Kubelkné első férje, a ki hosszú ideig szolgált mint főhadnagy Debrecenben. Ezekkel ezelőtt ment ki Amerikába, a hol, nagy keserűségére, munkába kellett állania. De a munka nemesége mellett hasznosítani tudta a történelmi nemességét is: elvett egy milliomos özvegyet, Madame Maud Howard Bryant.

Az amerikai lapok egy része azonban ezt a házasságot nem hagyta szó nélkül. Bryan asszony nagy magánvagyonát ők nemzeti jószágnak tekintik és nagyon megnezik azt, aki ebbe beleül. Gróf Csákyt kiméletlen támadásokban részesítették tehát az amerikai lapok és az egyik újság, az „American“ riportere fölkereste az új házaspárt, hogy a védelmüket meghallgassa.

A riporterral előbb természetesen az asszony beszélt:

— Az újságok bennünket kegyetlenül megtámadtak — mondta — de higgye el, teljesen alaptalanul. Háromszáz anonym levélben figyelmeztettek arra, hogy a gróf első férje volt Kubelknének. A szives figyelmeztetés fölösleges volt, mert a férjem soha előttem nem titkolta a multját.

A gróf ezeket mondta az újságíró előtt:

— Megvallom önnek, hogy nem a munkahiány hajtott ki Amerikába, ha-

nem inkább az, hogy itt újra meg-nősüljek. Ahogy az új világba jöttem, első dolgom volt fölkeresni az „internationalis házassági szindikátust“. Mint-hogy azonban itt célt nem értem, egy új részvénytársaságnál vállaltam állást. A részvénytársaság székhelye Koloradóban volt és szédelgésen alapult. Ugyancz a részvénytársaság küldte ki Németországba és Ausztriába gróf Hochberget, hogy részvényeket a két ország arisztokratái között elhelyezzen. Ilyen célra szerződött Mr. Barnes, a társaság igazgatója engem is és egy szép napon a hónap alá vettem egy csomó részvényt és jöttem Magyarországra. Ahogy Budapestre érkeztem, tudtam meg, hogy Koloradóban bajok vannak. A részvénytársaság tönkrement, Hochberg gróftól pedig becsukták. Ezer küzdelem után tudtam annyi pénzt szerezni magamnak, hogy kijussak megint Amerikába. Másodszeri kijövetelem alkalmával több szerencsém volt. Megismerkedtem egy véletlen folytán a fiatal, szép és gazdag nővel, akit immár feleségemnek mondhatok.

A grófnak igazán nagy szerencséje volt. Különösképpen az, hogy véletlen folytán ismerkedett meg a feleségével és még csak házasságközvetítési díjat sem kellett fizetnie.

SZÍNHÁZ.

Ma, kedden, január 26-án:
Fuzsitus kisasszony.

Operette 3 felvonás.

HETI MŰSOR.

Szerdán: Fuzsitus kisasszony, operett. A. bérl.
Csütörtökön: Fuzsitus kisasszony, operett. B. bérl.
Pénteken: Fedora, dráma. C. bérl.
Szombaton: Varázskeringő, operett. A. bérl.
Vasárnap délután: Gópiró kisasszony, operett.
Este: Csizmadia, mint kísértet, szín.

Erdészlány. Az igazgatóság megvette ezt a nagyszerű új operettét, mely legközelebb már színre kerül.

Horváth Kálmán nem szerződött el. Az összes fővárosi lapokat bejárta a hír, hogy Horváth Kálmán, a debreceni színtársulat ki-tünő tagja, elszereződött. Ebből a hírből semmi sem igaz. Ellenkezőleg. Horváth Kálmán újabb két évre a debreceni színházhoz, Zilahyhoz szerződött. Amilyen szivesen cáfoljuk az alaptalanul terjesztett hírt, éppen olyan örömmel vesszük tudomásul, hogy Horváth Kálmán újabb két évre a debreceni színház tagja marad.

Varázskeringő. Strausz világhírű operettje e héten kerül színre egy évi pihenés után. Különös érdekességet kölcsönöz majd az operettnek a kettős kiosztás, a mennyiben minden este más Franci, más Helén lesz. Horváth Kálmán megtartotta régi jó szerepét. Gyöngyi játszma Lothart és Ligeti az öreg herceget, Steingruber Francit Rózsa Lili, Zsigmondy Anna felváltva, a hercegnőt, Helént Gyöngyi Jolán és Radó Anna felváltva játsszák.

Az átalakítást váró színház. A városi színház átalakítására vonatkozó terveket és költségvetést Oláh Károly színházfelügyelő be-terjesztette a tanácshoz, mely a színházbizottság elé utasította. A színházi butorzat kijavítására vonatkozólag szintén javaslatot terjesztett a tanács elé a színházfelügyelő; kiadták véleményezésre a mérnöki hivatalnak.

Fuzsitus kisasszony. Ma este lesz a bemutatója „A fuzsitus kisasszonynak“, melyre már napok óta készül a színház énekes személyzete. A kitűnő zene és mulattató szöveg talán nem téveszti el nálunk sem hatását és színészeink buzgólkodása sikerre viszi az operettét.

A messzinai sebesültek javára értesülésünk szerint e hét folyamán az „Uránusz“ színház igazgatósága külön előadást fog rendezni, melynek jövedelméből a sebesültek és menekültek részére eljuttatja a debreceni gyűjtőbizottság utján adományát.

Pompeji végnappal, Róma égése és a rómalak. Tegnap este zajlott le az Uránusz színház első klasszikus estélye, nagyszámú előkelő közönség jelenlétében. Ez alkalommal csak azt akarjuk elsorolni, hogy mi mindent láttunk az első klasszikus est során. A másfél órát jóval meghaladó előadások a mozgófényképészeti remekműveivel, „Pompeji végnappal“-val vették kezdetüket. A képet a világtörténelem hiteles adatai nyomán készítették, ötszáz méter hosszú film s 14 jelenetben mutatja be a maga borzalmas valójában Pompeji pusztulását. E képet egy sorozat — 46 képből álló — eredeti felvétel bemutatása követte, melynek során tudományos előadásban ismerhette meg a közönség Pompeji pusztulását s a rómaiak életét. Majd egy páratlan hatású mozgófénykép két gladiatorknak elkeseredett élet-halál harcát tárta a néző elé. Az előadás második részét, a Róma égését 12 jelenetben bemutató hatszáz méter hosszú mozgófénykép vezette be. A kegyetlen Nero császár felgyújtja az örökvárost, csakhogy a gyújtogatást az akkor fiatal kereszténység hiveire foghassa s őket kivégeztesse. Talán nem is láttunk még bájosabb, szemet-lelket inkább gyönyörködető képet, mi az ezután következőt, a Szcíliai antik szépségek címűt. E kép számtalan szebbnél-szebb természeti antik szépségeit mutatja be az amegy is gyönyörű sziget legkedvesebb részleteinek. Azután gyors ugrással pár ezer év fölött elhaladva, a következő kép a mai modern Rómát mutatta be, élénk tárva az örökváros örökségű részeit, látképét. Pompeji pusztulása és Róma égésén csupán egy világhatalmas katasztrófa tett túl: Messzina rombadolte s az Uránusz színház első klasszikus estélyének előadásai a Messzina pusztulását híven bemutató mozgófényképpel zárultak. E hatalmas, gyönyörű műsor színrehozása rengeteg pénzáldozatba került s így a helyi mérsékelttel fel voltak emelve. E műsor még három napig, kedden, szerdán és csütörtökön kerül színre. Az előadások délután 4, este fél 6, 7 és fél 9 órákor kezdődnek.

A mai vig-est.

Rendkívüli műsor.

Azok, akik a csütörtöki felolvasó estét rendező bizottság műsort összeállító gondosságát ismerik, be sem várják az egyes esték műsorát, hanem előre elkapkodják a jegyeket. Így volt most is. Már vasárnap minden ülőhely jegyet elvittek a mai vig-estre.

A rendező bizottság pedig mai műsorával is kitett magáért. Különösen nagy érdeklődésre tarthat számot Király Józsefné urnő fellépte, Király József nagyszalontai főgimnáziumi tanár nejeének szereplése, aki eddig valahány hangversenyen fellépett, méltán ejtette bámulatba hallgatóit.

Király Józsefné urnő, akinek Debrecenben előkelő rokonsága van, tegnap délután érkezett meg férjével és már egy óra mulva próbát tartott Mártonfalvy Györggyel, aki zongorán kíséri fogja énekét. Csodásabban szép alt hangot még alig hallott Debrecen közönsége. Hozzá ez a hang telve van melegséggel s az édes, szép magyar nótákat bűvös erővel bugja a fülekhez. Erejével s

terjedelmével egyaránt meglep s amilyen szépen tör elő az alsó regiszterekben, olyan felségesen érvényesül mezzóban is.

A mai vi-est műsora különben a következő:

1. Nyitány: Giuseppe Luigi Grapulin „A csábító“ című operájából, amely a debreceni színházban február hóban kerül színre. A zenekart maga a szerző dirigálja.

2. Az öngyilkos. Magánjelenet. Előadja Ligeti Lajos.

3. Magyar románc.

Aria a Bibliás emberből. Éneklí Király Józsefné urnő. Zongorán kíséri Mártonfalvy György.

4. A föld és népei. Kultur historikó, geografikó és humoristikó előadás. Tartja Zilahy Gyula.

5. Kettős a Boszorkányvár operettből, „Kalapom szememre vágom“ népdal. Éneklí: Horváth Kálmán és Torma Zsigmond.

6. Monológ. Előadja Báthory Marcsa.

7. Malom az erdőben.

A zenélő óra. Előadja a színházi teljes zenekar Mártonfalvy György vezénylete mellett.

8. Kuplák és tréfák. Előadja Nádor Zsiga.

9. A fürdőorvos, magánjelenet. Előadja Zilahy Gyula.

10. Dalok. Humor versekben. Előadja Horváth Kálmán.

11. Magyar népdalok. Éneklí és zongorán játsza Király Józsefné urnő.

12. Néger tánc. Lejtik Ligeti Lajos és Lonkei György.

13. Mese versekben. Előadja Horváth Kálmán.

14. Dalok. Rákóczi induló. Játsza Veres Tóni zenekara.

A mai vig-estre állóhelyen kívül semmiféle jegy sincs. Az estét azonban pénteken délután öt órákor megismétlik. Erre a mai nap folyamán előjegyzéseket elfogad Antalffy József kereskedése, a jegyek pedig holnap reggeltől kezdve kaphatók.

UJDONSÁGOK.

* **Thaly Kálmán üdvözlése.** Késmárk város e hónap 22-én tartott képviselő-testületi közgyűlésén Karácsony Zsigmond liceumi igazgató, városi képviselő, indítványára a következő táviratban üdvözölte Thaly Kálmán országgyűlési képviselőt:

Késmárk szab. kir. város közönsége mai képviselőtestületi közgyűlésén megemlékezve nagyméltóságodnak a magyar nemzeti kultúra terén s közéletünkben kifejtett megbecsülhetetlen értékű munkásságáról, valamint városunk iránt Thokóly Imre fejedelem hamvainak elhelyezése körül tanúsított, soha meg nem hálálható jóindulatáról, hazafias lelkesedéssel s örömmel üdvözli excellenciádat, mint városunk nagyérdemű díszpolgárát a valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal történt legfelsőbb kintüntetése alkalmából.

* **A kamara új elnökének üdvözlése.** A kereskedelmi és iparkamara most megválasztott új elnökénél, Szent-Királyi Tivadarnál vasárnap délelőtt a debreceni ipartestület vezérférfiaiból nagy küldöttség jelent meg, Dávidházy Kálmán vezetésével és a testület nevében üdvözölték és biztosították

ragaszkodásukról; az üdvözlésre Szent-Királyi az iparosok és kereskedők összetartásának és az egyetértésnek, kölcsönös bizalomnak, megbecsülésnek szükségét hangsúlyozta. Ugyancsak akkor tiszteltgett az új elnök a debreceni kereskedő ifjak társulatának üdvözlő küldöttsége is.

* **Sakkverseny Debrecenben.** A debreceni sakkör elnöksége Barász Zsigmond mester itt időszerűnek alkalmát felhasználva, elhatározta, hogy a mester részvételével nagyszabású házi versenyt rendez. A verseny a jelentkező játékosok száma és játékereje szerint 2—3 csoportban folya le. Mindegyik résztvevő csak a saját csoportjabeliekkel mérkőzik s mindegyik csoport nyertesei számára külön értékes díjak vannak kitéve. Jelentkezni lehet f. hó 27-ikén, szerdán este 7 óráig, a Royal kávéházban, Barász Zsigmond mesternél, továbbá Földes Sándor és Dalmy Barna versenyrendező bizottsági tagoknál. A verseny részletes feltételei a verseny kezdetekor 28-ikán, csütörtökön fognak a résztvevőkkel közölni. Részt vehetnek azok is, a kik a debreceni sakkörnek nem tagjai. Tét nincs.

* **Csanak János győzelme.** Ma délután kedden, 3 órákor újabb gyűlést tart a Csanak János zászlója mellé tömörült függetlenségi és 48-as párt azon alkalmából, hogy gr. Bethlen István, Óváry Ferenc és még tizenöt képviselő jön a városba. A 48-as Csanak-párt győzelme most már teljesen bizonyos, hiszen az új-párt volt tagjai fogják bebizonyítani, hogy a „nemes gróf“ csak alkalmoszerű hirdetője a programjának.

* **A könyvnyomdászok debrecenkerületi segélyező-egylete** folyó év jan. hó 24-én, vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését. Az új tisztikarba megválasztottak: elnök Benedek Sándor, alelnök Heller József, pénztárnok Simon János, jegyző Fohn Adolf. Ezen egyesület nagyarányú és hasznos működése jellemzésére kiemeljük a pénztárnok jelentéséből a következőket: Kifizetett az egyesület a mult 1908. év folyamán munkanélküli segélyre 2803'20, betegsegélyre 3816'00, rokkantsegélyre 4858'00, utassegélyre 669'60, összesen tehát 11646 korona 80 fillért fizetett ki a mult évben segélyezésekre.

* **Összeestek az utcán.** Vasárnap délelőtt a Péterfia utcán Menyhért Lajos tizenhat éves fia szívbajban összeest. — Czális Anna hatvanhat éves napszámos asszony tegnap reggel a Csapó utcán gyöngeségében összeest. Mindkettőjüket a mentők kórházba szállították.

* **A főkapitány nem korteskedik.** Annak a kijelentésére kértünk fel, hogy Végh Gyula rendőrfőkapitány távol áll minden korteskedéstől, az E. H.-ban említett két férfit nem csak hogy nem hivatta magához, de velük soha nem is beszélt.

* **Csöd, Hajdu György Piac** utcai divatáru kereskedő üzletére a debreceni kir. törvényszék elrendelte a csődöt. Csödbiztosul Almos Zoltán dr. bírót, tömeggondnokul Balogh Zsigmondot és helyettesül dr. Kiss Gyulát nevezte ki a törvényszék.

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó“, házi szappana

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Papai Juliánna r. kath. 24 napos, Molnár Sándorné ref. 75 éves, özv. Hammer Ferencné ref. 48 éves, Tömösvári András ref. 68 éves.

* **Ellopott szerszámok.** A rendőrség bünyői osztályán panaszt tett Kovács József Cserepes utca 17. szám alatt lakó asztalos ismeretlen tettes ellen, ki tizenöt korona értékű szerszámát ellopta. A rendőrség keresi a tolvajt.

* **Baleset a kútnál.** Nagy Ferencné, Bercsényi utca 39. szám alatti lakos tegnap délután a kútnál vizet akart meríteni. Közben azonban megcsuszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy jobb karja eltört. A szerencsétlenül járt asszonyt kórházba szállították.

* **Akin nem fog a börtön.** Több esetben megtörtént néhány hónappal ezelőtt, hogy a debreceni vasuti pályaudvaron a szénraktárt meglópták. A rendőrség vasuti ki- rendeltsége két ízben elfogta Pócsi János munkást, kit mindkét alkalommal a debreceni kir. törvényszék és büntetését ki is töltötte. Legutóbbi büntetését csak pár nappal ezelőtt töltötte ki és tegnap délután már ismét rajtacsipte Botos András rendőrelőőr, amint a vasutállomás szénraktárát dézsmálta. A javithatatlan széntolvajt ismét átadták a rendőrségnek, mely az eljárást megindította ellene.

* **A bűnös asszonyok.** A rendőrség az utóbbi időben irtó razzsiát tart a város mély- ségében, a bűnök világában. Tóth Sándor detektív naponta számos megtévedt nőt állít elő a bünyői osztályon.

* **Gyanus haláleset.** Tegnap délután Kazay József mórictelepí kereskedő, két napi ágybanfekvés után meghalt. Minthogy halála oka igen gyanus, özvegye jelentette ezt a rendőrségen és kérte férje holt- testének felboncolását. A rendőrség, tekintettel a fennforgó körülményekre, elrendelte Kazay holt- testének felboncolását. Ma reggel kiszállítják a közkórház halottas házába, ahol délután fel fogják boncolni.

* **Köszönetnyilvánítás.** Alulírott elmulaszthatatlan kötelességemnek tartom hálás köszönetem kifejezését nyilvánítani mind- azon nagyon tisztelt részt vevőknek, kik forrón szeretett nőm végtisztességtételénél megjelenni s ez által nagy fájdalmamat enyhíteni méltóztattak. Debrecen 1909. jan. 28. Korosmáros Ferenc.

* **Talált tárgyak a rendőrségen.** Találtatott 4 drb. zálogjegy; igazolt tulajdonosa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál.

* **Arc-massage főisoleges.** Orizol vagy rizsvaj törv. véd. Az éretlen rizs tej- nemű nedvéből készített csodás és gyors hatása arc-szépítő. Teljesen kisimítja a ráncokat. Egy adag ára 3 korona 50 fillér. Főraktár Magyarország részére: Budapest, Török gyógyszerár, Király utca. Kolozsvárt: Dr. Biró gyógyszerár.

* **A dr. Rózsa-féle „Sanitas” kenyér** egy asztalról se hiányozzék. Horgonyi: Batthyány utca 15.

* **Legjobb zsebtöltő toll,** darabja 1 korona. Kapható Thaisz Arthur papírkereskedésében.

* **Rumnak hideg uton való előállításához** kitűnő rum-essencia kapható Jóna és Jóna első drogueriájában, Kossuth u. 6.

* **Boston tánc** kezdte a hó 25-én, hétfőn a Koronában. Tisztelettel: Schaf János táncmerter.

* **Augusztus 1-re kiadó lakások a Hungáriában.**

* **Dr. Láng szanatóriumában** felvétetnek — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napi ápolási díjak 6 koronától 12 koronáig. Külön szobák és közös kórtérmekek. Roentgen-laboratórium, elektromos gyógyeszközök, legmodernebbül felszerelt műtőterem. Az intézet bárki által, bármikor megtekinthető, tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágosítással. Cim: Dr. Láng szanatórium. Debrecen, Kossuth utca 39. szám.

* **Plüssérozást és gombkészítést** saját gépén elvállal Kontsek Kornél áruháza.

TÁVIRATOK

Tanácskozás Justh Gyulánál.

Budapest, január 25. A képviselőház ülése előtt Justh Gyula házelnöknel tanácskozás volt, melyen Wekerle Sándor miniszterelnök, Jekelfalussy honvédelmi miniszter és Náray Lajos a képviselőház alelnöke vettek részt. A tanácskozás arról folyt, hogy az adóreform tárgyalásának megszakításával az újjavaslat tárgyalását venné elő a Ház. Hogy a tanácskozásnak minő eredménye lett, azt egyelőre nem lehet tudni.

Hiob hír Wespriémy főispánról.

Budapest, január 25. Wespriémy Zoltán Hajdúvármegye és Debrecen város főispánja lemondásáról elterjedt híreket ma a félhivatalos megcáfolta.

Életmentő dróttalan táviró.

Páris, január 25. A dróttal nélküli táviró legújabbán több, mint kétszázötven ember életét mentette meg. A Republique nagy személyszállító hajó 261 utassal indult el a napokban Newyorkból Alexandriába. A hajó még az amerikai vizeken összeütközött a Florida hajóval és mindkét hajó utasai életveszedelemben forogtak. Dróttalan távirat útján segítséget kértek az amerikai partokról, ahonnan két jól felszerelt hajó indult az összeütközött hajók utasainak megmentésére. A két hajó az összes életben maradt utasokat megmentette. Az összeütközés következtében a Republique hajó utasai közül ketten meghaltak és ketten megsebesültek. A Florida hajónak négy halottja van. A megmentett utasokat visszaszállították Newyorkba.

Gyilkos és öngyilkos katona.

Serajevó, január 25. Tegnap délután a Bjelodobro—Dobrun közötti országúton halva találtak két katonát. A katonai parancsnokság megállapította, hogy az illetők Kafkac és Bieber, 36. gyalogezredbeli közlegények. Kafkac agyonlőtte Biebert s aztán pedig önmagát.

Tüntetések Berlinben.

Berlin, jan. 25. A mai választójogi tünteléseken, a melyek 18 egyidőben tartott gyűlés után folytak le, mintegy 50,000 szervezett szociáldemokrata vett részt, a kik csoportosan vonultak ki a belvárosból. Közben az általános választójogot éltették. A Hausvogtei téren 10,000 tüntető gyülekezett. A tüntetések rendben folytak le. Holnap délután nagy tüntetések lesznek a képviselőház előtt.

Halálos automobil-elgázolás.

Budapest, jan. 25. Ma délután 3 órakor, a Váci ut 130. számú ház előtt Wolfner, újpesti börgyáros automobilja elütötte Bey Károly 11 éves tanuló. A szerencsétlen fiút az automobilon bevitték a mentőkhez, a hol pár perc alatt meghalt.

Gőzösök veszedelme.

Newyork, jan. 25. A Republique gőzös katasztrófájánál senki sem vesztette életét. Hir szerint a Florida gőzös, amelylyel a Republique összeütközött, veszélyben forog.

Ujabb tüntetések Prágában.

Prága, jan. 25. A német diákok mai tüntető sétáján ismételt összeütközések történtek a diákok és a cseh közönség között. Végül a csendőrség kivont karddal volt kénytelen szétszórni a tömeget és kiszorítani a Grabenről. Közben több letartóztatás történt. Este a rendet nem zavarták.

HIREK.

Gyilkos anyós.

Makóról jelentik lapunknak: Vetró Jánosné jómódu asszony egyetlen leányát férjhez adta a falu leggazdagabb legényéhez, Tóth Istvánhoz, de mivel Vetrónénak senkije sem volt, ő is vejéhez költözött.

Ezóta a fiatalok között folytonos civódás volt és Tóth többször kérlelte feleségét, hogy menjenek anyósától külön lakni. Felesége, ki még tekintélyes örökséget várt édes anyjától, nem volt hajlandó édes anyját elhagyni. E miatt a fiatal Tóth elkeseredésében ivásnak adta magát és többször holtrészegen ment haza:

Tegnap is részegen állított be lakásába és mire lefeküdt, anyósa egy hatalmas baltával két csapást mért fejére. A szerencsétlen ember feje ketté hasadt és Tóth azonnal szörnyethalt.

Az anyós, tette után önként jelentkezett a csendőrségen.

Köszönet a német császárról. A német császárról tegnap az a hír terjedt el, hogy merényletet követtek el ellene. A Berlinből érkezett táviratok leghatározottabban megcáfolják és alaptalannak mondják a hírt, sőt eleven cátolatnak felhozzák, hogy a császár este jelen volt a Schauspielhaus előadásán.

Áru- és értéktőzsde.

Január 25.

Budapesti gabonátőzsde.

10 fillérral drágább áron elkelt (50 kilogrammonként) 14.000 mm. buza.

Rozs, tengeri 5 fillérral emelkedett, zab tartott.

A határidő-üzlet.

A határidőüzletben a hideg időjárásra és a készáru piac javulása folytán szilárd volt az irányzat. A gabona-neműek árai barátságos hangulat mellett 5-10 fillérral emelkedtek.

A forgalom időnként élénk volt.

Matild krém

legjobb arcnak és kéznek azonnal fehérit. Kapható minden gyógyszerárban.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdete	Változás
Buza ápr. 1909.	1276	1281—1272
Buza október	1086	1085—1088
Rozs ápril	1006	1009—1008
Rozs októberre	908	914—913
Zab októberre	—	—
Zab április	858	893—860
Teng. aug.	—	—
Tengeri május 1909	730	753—732

Budapesti értéktőzsde.

A belpolitikai helyzet kedvezőbb megítélése fedezési vásárlásokra buzdította a spekulációt a mai előtőzsdén. Ennek folytán kezdetben szilárd irány uralkodott és az 1—2 koronával drágább áron kerültek forgalomba. Az üzlet további folyama alatt a bécsi arbitrázs eladásaira az összirányzat elgyengült, úgy a nemzetközi, mint a helyi értékek árnyereségüket elvesztették és a múlt heti zárófolyamok alá süllyedtek. A pesti magyar kereskedelmi bank részvényei 5—10 koronával javultak.

NYILTTÉR. *)

Vigyázz! Vigyázz!
Kékre festett kirakat!

Megérkezett a béli idényre nagymennyiségű, különféle, szebbnél-szebb estélyi toalettra, mind megannyi különlegesség.

80 cm. széles selyem batiszt	42	kr.
120 „ Indisbatizt minden színben	55	„
120 „ I. a. Indisbatizt selyem fényű	65	„
120 „ Selyem Cristalin	1.25	„
120 „ Gyapju poplin	88	„
120 „ Béli szövet	98	„
Gyönyörű himzett batiztok	26	„
Schweizi himzett batiztok	36	„
Madeira himzések	84	„
Gyönyörű selymek minden színben	70	„
Kész estélyi selyem blousok	3.65	„

**Osipkék, betétek és osipko kelmék
!! Óriási választékban !!**

Tisztelettel:

Molnár V. J. és Társa
fiókja.

Kossuth és Batthyány u. sarok. Színházzal szemben.

Vigyázz! Vigyázz!
Kékre festett kirakat!

14601—1908. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreceni kir. törvényszék mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Kiss József debreceni lakos végrehajtónak Szöllösi Sándor debreceni lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék területén fekvő, Debrecen város belterületén fekvő, a debreceni 1474 szíkvben a +1 sor 1521 hrsz. alatt felvett, végrehajtást szenvedett nevén álló házbeltelekre 3226 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi február hó 12-ik napján délután 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár felén alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 322 koronára 60 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerésvényt át szolgáltatni.

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígert összeg 2/3 %-áig kiegészíteni, különben az ígérete figyelmen kívül marad és a tovább folytatandó árverésben részt nem vehet.

Kir. törvényszék mint tkvi. hatóság
Debrecen, 1908. december hó 23-án.

Bolvary Lajos
kir. törvényszék bíró

INGYEN!

Legújabb vívmányu villanyerőre berendezett gyors kávépörkölő gépemen minden vevőnek pár perc alatt meg lesz pörkölve a kávéja. Nagyválaszték a legnemesebb fajkávékban.

**Kovács Mihály utóda
Király István.**

Kávé király
Dégenfeld-tér.

Haupt Géza

adás vételt közvetítő irodája.
Kossuth-utca 61. sz.

Követit házakat, birtokokat legszolidabb alapon, aki házat, vagy birtokot venni, vagy eladni akar, az forduljon egész bizalommal a Haupt Géza irodájához, ahol a feleket sem előzetes, sem utólagos kiadás nem terheli, egyéb, mint a közvetítési díj, mely csak utólag, az üzletek lebonyolítása után fizetendő.

2366—1908. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni királyi járásbírósnak V. 4605/5 számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint özv. Szikszay Istvánné észére 90 kor. tőke, ennek 1908. évi június 26. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 45 kor. 12 fill. perkoltségre erejéig 1908. évi október hó 23. napján bíróság le és felülfoglalt és 710 koronára becsült butorokból álló ingóságok 1909. évi február 3-án d. u. 5 órakor kezdetét veendő és Nap-utca 15. sz. és Kossuth-utca 15. sz. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becéron alul is elfognak adatni.

Oláh Géza,
bírói kiküldött

**Legjobb és így a legolcsóbb
villamos világítás
erőátviteli berendezéseket
Fazekas Imre**

készíti. Ivlámpák és motorok kezelése és évi karban tartása mérsékelt díj mellett elvállaltatik.

Iroda Pincz utca 77. szám.
Telefon 667. szám.

FÖLDVÁRI L.

debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Kossuth utca 1. szám.

Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamos csengők berendezését, javítását, régi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken, legújanyosabban eszközöl.

Telefon 168. szám.

Tanuló felvétetik.

Mindenféle nyomtatványt olcsón és izlésesen készít a Debreceni Ujság nyomdája.

Kitünő Bocskaykerti**RIZLING****Dr. Gulyás Istvánur termése****1 liter 32 kr.**

Vslódi Cuba cognac és likőrök minden nagyságban eredeti árban. Tea, rum, tea-sütemények nagy választékban. Mindenféle fűszerárak a legújanyosabb árban beszerezhetők.

Farkas József

fűszer- és csemege üzletében
Bethlen- és Hajó-u. sarok.

2492/908.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak V. 2548/6 számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Altberger és Rosenfeld Ferenc részére 695 kor. 74 fill és 69 kor. 96 fill tőke, ezeknek a megítelt napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 237 kor. 43 fillér perkoltségre erejéig 1908. évi június hó 21-én bíróság felül foglalati és 4062 korona konyha-berendezésekből álló ingóságok **1909. évi február 5-én d. e. 9 órakor** kezdetét veendő Piac-utca 60. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becéron alól is el fognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajtatók javára elrendeltetik.

Debrecen, 1909. január hó 2-án.

Oláh Károly s. k.
kir. bir. végrehajtó.

NAGY LAJOS

hirdetési irodájából Csapó utca 13. szám,

Kik akarnak építeni?

Nagy sarok telek a Csapó utcában!
Hallatlan olcsó!

A Csapó-u. 84. sz. ház, mely a Csapó- és Faragó-utcák sarkán van, ezennel eladó. Építkezésre felette alkalmas.

Építész urak! El ne szalajtsák a kedvező alkalmat!

Ára és pedig utolsó ára 6500 frt. Bővebb felvilágosítást a legnagyobb készséggel nyújt és a foglalót is fölveszi az iroda Csapó-u. 13. sz.

Eladó palota és hizlaló.

A Piac utca 42-dik szám alatti
Lamprecht-palota

valamint az olajütő mellett fekvő,
iparvágánnyal ellátott, 1200 darab
sertés szakszerű hizlására he-
rendezett, 10 kat. hold területű

HIZLALÓ

melyből 3 hold minta termő-szőlő
— a tulajdonos elhalálózása foly-
tán — szabad kézből **eladó.**
Értekezhetni **Dr. Polgár Dániel**
ügyvédnél, Lamprecht-palota, Piac
utca 42. sz. Ügynökök kizárva.

Tisztelt vevőközönséget

tisztelettel értesitem, miszerint Piac-utca 83.
sz. alatt levő varrógép és kerékpár üzlete-
met **Vörösmarthy-u. 24. sz. alá helyeztem**
át, ahol költséget megtakarítva, nagyon
olcsóért adok el varrógép és kerékpárokat
hozzávaló alkatrészekkel. Kedvező feltételek.
— Havi s heti részletfizetés mellett.

Tisztelettel

Frischman Farkas

Vörösmarthy-u. 24. Keresztépület.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöl-
tetnek, igen jutányos árak mellett.

Leltár előtt!

A karácsonyi vásárról még visszama-
radt árak tetemesen leszállított árakon!

Eladásra kerülnek:

120 cm. keokás angol kelme	40 és 60	krajcár
120 „ sima posztó	50 „ 70	„
120 „ angol mintás oheviot	75 „	„
120 „ sima gyapju kelme di- vat színekben	95 „	„
80 „ tenisz flanel meleg és puha anyag	17 „ 22	„
80 „ angolflanel sötét minták	26 „ 30	„
70 „ két perczin 36 kr. helyett	24 „	„
80 „ levantin bordúros kiváló minőség	27 „	„
80 „ merino delain, remek minták	29 „	„
80 „ selyem ruha vászon, minden színben	65 „	„
Baroche bluzok ezeltől 2 frt. 25 kr. most	12 „	„
Gyapju flanel bluzok ezeltől 3 frt., most	150 „	„

Báli idény 1909. év.

70 cm. áttört batist fehér	25	krajcár
70 „ rayes-batist, remek minták	30	„
75 „ fehér pettyes batist	35	„
120 „ shweizi selyem batist	55	„
120 „ madeira léghimzések	150	„
120 „ gyapju voile, minden színben	120	„
Ponges selyem, minden színben	70	„
Ruha selymek ezeltől 1.50 és 2 frt. most	80 és 100	„

Alkalmi ajánlat!

Az összes szőrmeboák gyári
áron alul adatnak.

Szabó Lajos Fiai

női divatruháza,
Debrecen, Tisza-palota.

NAGY LAJOS

Hirdetési nagyirodájából Csapó-u. 13. sz.

No kérem aláson! Aki kényel-
mes uri házat akar venni, most itt
az alkalom!

Legnagyobb előnye, hogy a házmes-
teri lakáson kívül nincs több lakás és is-
tálló is van az udvarban!

Ezen ház Eötvös-u. 25. szám alatt
van, tulajdonosa Nagytiszteletű özv. Boruzs
Lajosné urnő Debrecenből elköltöztén,
visszavonhatatlanul elhatározta háza eladá-
sát. Ára 10 ezer frt. Bankteher nincs rajta
semmi. Mindennemű felvilágosítást a leg-
nagyobb készséggel nyújt az iroda, ugyan-
ott vétetik fel a foglaló is.

Teljesen új épület, szép nagy telekkel
rendezett udvar, kitűnően beosztott mo-
dern szobák, 4 szoba, előszoba, hét méte-
res óriási ebédlő, füvegeztet zárt veranda,
melléképítmények, belső angol klozet. Az
épület alatt hármass pince és házmeisteri
lak! Baromfi udvar. Téglából épült istálló
zabos kamarával és felséges vízi kut az
udvarban.

Egyszóval minden kényelem!

Legdivatosabb briliánt és gyémánt
kőművészek olcsó és szolid ár-
ban a legmegbízhatóbb bevá-
sárlása

Pintér Gusztáv

ékszerésznél

Piac-utca tőtőzsde mellett

Javítások gyorsan és legszolidabb
árban, vidéki megrendeléseke
azonnal teljesíték.

Kiadó boltok.

Piac utca 6. sz. a. jelenleg a Korona
takarékpénztár és hitelszövetkezet által bérelt
egy nagy és egy kisebb bolthelyiség,
az alettek levő száraz, kövezett pin-
cékkel együtt, akár mind a két bolthe-
lyiség együtt, akár külön-külön, 1909.
május 1-re kiadók. Értekezhetni ugyan-
ott, az emeleten lakó tulajdonossal.

Eredeti és új Bösendorfer

valamint

Wirth zongorák,

a helybeli piacon kizárólag

Szendrő Sándor

zongora és hangszeraktárá-
ban kaphatók. Legkisebb
méretű „MINIATUR“ zong-
gorák hárfá-pedállal. Elő-
nyös zongora bérlet.
Mindennemű javítások és át-
újítások szavatosság mellett
mérsékelt árakon eszközöl-
tetnek. The Gramophon Ltd
féle beszélgő gépek s lemezek

Eredeti gramophonok 70 kor.-tól
feljebb.

Üzlethelyiség Szt. Anna-utca 3. sz.

A t. hölgyközönség figyelmébe!

Üzlet, áthelyezés miatt, a legutolsó
divat szerinti, valamint eredeti model

Női kalapokat,

mélyen leszállított árban lehet beszerezni
nálam. Üzletemet Batthyány-utca 6. sz.
alól nygantott 4. sz. alá (saját ház) helye-
zem át. A régi helyiség március 1-re kiadó
Tisztelettel

özv. Borossy Gyuláné,

Batthány-u. 6. női kalap szalonja.

Villamos világítást

a villamos csengők és házi telefonok
berendezését és évi kezelését és minden
e szakba vágó legkomplikáltabb munkát,
ugy helyben, mint vidéken a legolcsóbb-
ban és szakszerűen több évi jótállás
mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalat. Debrecen, Nagytrafik udvar.
Minden irányban égő Wolfram lámpák, izzólámpák, izzólámpák nagy vá-
lasztéka a legolcsóbb árban.

Kölsön izzólámpák 3 korona. havi díjért.
Telefon 210. Telefon 210

Bosznay J. és Társa

Debrecen, Kossuth-utca 5.

Női-divat áruházában

a nagy alkalmi vásár

megkezdődött.

gyapju és mosó

kelmékben

*** meglepő jutányos árak. ***

Vidékre minták készséggel
küldetnek.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon 292. DEBRECEN Telefon 292.

☐ Piac-utca, városház épület. ☐

Ajánl a legkényesebb igényeknek is megfelelő
első minőségű

Eredeti angol

RUMOKAT.

Kitűnő zamatu

KÁVÉKAT.

Valódi kínai és orosz

TEÁKAT.

Hollandi

CACAO T.

Különleges színházi

CZUKORKÁKAT.

A legmegbízhatóbb gyártmányu gyógy

COGNACOKAT

Elsőrendű termelőkötől

TOKAJI, MALAGA, SCHERY

és mindennemű gyógyborokat és gyógy

ÁSVÁNYVIZEKET.

ugyszintén mindenféle gumiarukat, sery-

kötőket valamint fényképezéshez szüksé-
ges vegyszereket.

Apróhirdetések.

LEVELEZÉS.

„Károlynak“ sürgős levele van a főpostán.
CSINOS, kedélyes, unatkozó hölgy barátságát keresem, anyagi éresek nélkül. Teljes című levelet „Virág Ernő“ Postrestant kérek. Biztos titoktartás. 288

AJÁNLAT.

A LEGUTOLSÓ divatu fésű garnitúrák hajtók hajcsatok, crepp hajbetétek, hajápoló és illatszerek, önbetevő készületek leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula divat és rövid-áru üzletében, Piac-u. 9. sz. Bika-szálló mellett. Új harisnyák kötése és fejelek elfogadtatnak.

HARISNYAKOTÓ IPAR VÁLLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

ELSŐRENDÜ porosz kőszén és száraz vágott fa, legolcsóbban kapható Varga Károly szén-és fakereskedőnél. Líba piac. Telefon sz. 465

URI emberek ebéd kosztot kapnak Szent-Anna utca 58. szám. 1338

HASZNALT butorokat veszen, használt butorokat elad Tibayné Kossuth utca 41.

MODERN utcai lakás vilányvívjáratással május 1-re kiadó Vörösmarty-u. 24. 269

BROWNING pisztolyok és mindennemű fegyverek részletfizetésre a Schwartz-féle pipa-üzletben, a városházzal szemben, ügynökök kerestetnek. 30

Fodrásznő fővárosból ajánkozik, fésül divat szerint, hajmunkákat elfogad. Hunyadi-u. 11.

EGY középkori magános nő ápolónőnek vagy házakhoz bejáró főzőnőnek ajánkozik. Cím a kiadóba. 291

PÖRKÖLT kávé különlegességek villany üzemű kávépörkölő a kirakatban. Félégyházi Jánosnál, Piac és Miklós utca sarok. 285

Rákóczi utca 12. sz. alatt két nagy lakás, emeleti és földszinti, mellékhelyiségek és istállóval kiadó május 1-től, értekezhetni Csapó utca 43. 284

JO tinós tejet hordani ajánkozhat, Csapó 53. első lakás, 283

KANARI énekes és nőtény madarak nagy választékban beszerezhető Péterfia utca 26. sz. alatt.

ÜGYES leány szép írással 30 kor. havi fizetéssel felvétetik. Wiener Adolf ponyva és szaküzletében Kossuth utca 27. 192

GYAKORLOTT cipész munkások elsőrendű munkára azonnal felvétetnek, kaptafák minden minőségben kevésbé használtak olcsón eladók. Tanulók fizetéssel kerestetnek. Kigýó utca 12. 290

KERESLET.

GYAKORLOTT varró leányok és tanuló leányok felvétetnek. Bartáné, Kossuth utca 43. 289

Fűszerkereskedő segéd jó detailista azonnal felvétetik. Kertész Miklós Csapó-u. 277

TANULÓ teljes ellátással felvétetik Gerstner Kálmán fűszerkereskedésében Debrecen, Széchenyi utca. 189

ELADÁS.

CSKAIBAN Justh Géza szőlője, nyaraló és BORSHÁZZAL eladó, értekezhetni a tulajdonossal levélben, Budapest. Dombinszky-u. 44. sz.

EGY nagytelkű ház eladó. Szappanos-utca 13. szám. 223

BURGONDIA-u. -10. Domb-u. 2. számú sarok ház eladó. 219

BETHLEN-utca 27. sz. ház eladó, értekezhetni ugyanott. 44

Jó forgalmu dohánytőzsde eladó. Cím a kiadóhivatalban. 192

MÉZ és bor nagyobn quartum, olcsón eladó. Rákóczi utca 31. 289

Ne vegyünk

holmi értéktelen osecsebecsét!

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék hölgyeknek: 3-6 vagy 12 pár izlésesen összeválogatott glacia és svéd kezyü.

Alkalmi ocassio ár

3 pár elegáns dobozban 4.— frt.
6 pár elegáns dobozban 7.50 frt.
14 pár elegáns dobozban 14.— frt.

SCHÖN SÁNDOR

kezyü kötszer és orvosi műszertára
Debrecen, Piac-utca 12. (Stencinger-ház.)

Donogán és Somossy

Debrecen, kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye vászon, kész fehérnemű.

Női divatáruk.

Külön szőnyegosztály!

Óriási választék

A HAJDUMEGYEI MEHESZEGYLET
MÉZ
TERMEKEINEK HEGYZOTT ELARUSÍTÓJA
DEUTSCH LAJOS
FÜSZERKERESKEDŐ PIACZ-UTCZA 38

Hygienikus fodrászterem!

Fodrász üzlet átvétel!

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy a Miklós utca 1. szám alatt levő Kovács Lajos-féle fodrász üzletet átvetttem és azt hygienikusan berendeztem.

Számos éveken keresztül, úgy a fővárosban, mint a vidék nagyobb városában, utóbbi időben Debrecen isőrendű üzletében e téren szerzett tapasztalataim folytán azon helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb igényeknek is eleget tehetek. — Főtörekvésem pedig oda irányul, hogy tiszta és pontos kiszolgálás által a n. é. közönségnek b. pártogását kiérdemeljen.

A n. é. közönség bártfogását kéri

Szabó Tihamér

fodrász.

Hygienikus fodrászterem!

MEGHÍVÁS.

A Hajdunánási takarékpénztár részvényeseit a folyó év február hó 14-én d. e. 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1908. évi üzleti eredményről.
2. Az 1908. évi zárszámadás és mérleg, valamint az évi nyereség mikénti felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat elbírálása és ennek kapcsán a felügyelő-bizottságnak s a nagyválasztmány kiküldötteinek jelentése a zárszámadás és mérleg megvizsgálásáról, valamint a nagyválasztmányak a jótékony célra fordítandó 1%-ra vonatkozó javaslata és ezek után a felmentvény megadása az igazgatóság, felügyelő-bizottság és a tisztviselők részére.

3. Elnök választás.
4. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.
5. Az igazgatóság és a nagy választmány kilépő tagjai helyett új tagok választása.
6. Tisztviselők fizetés emelés iránti kérvénye.
7. Esetleges indítványok.

Kelt Hajdunánáson, 1909. január 23.

NAGY ELEK s. k.

alelnök.

JEGYET: Az igazgatóság jelentése és a múlt évi mérleg az intézet helyiségében közgyűlést megelőző 8 napon át közszemlére van kitéve és bárki által megtekinthető.

Gőzcséplő és motoros cséplő garnitúrák

minden uagyságnbn és egy 12 HP. erejű eredeti **Hökkör** széthuzható csöves kazán gyárilag javítva telepünkön olcsó árért eladók, kisebb vagy nagyobb ér csere üzletet is kötünk.

Elvállalunk **malmok, gépek**, teljes átalakítását. **Téglaégető** gyárakhoz szükséges körkemencék **öntvényeit** és kovács munkákat a **legjobb mintáink után**. **Légmotorhoz** szükséges **tűzfazokat**, gépkovács és kazán munkák új **tűzszekrények**, **gőzhenger furások** vidéken is, a legolcsóbb árért vállalunk. Saját gyártmányu **kutszivatyuk** és **borsajtók** minden nagyságba olcsón kapható.

Vasöntőde és gépgyár Debrecen, Hortobágy malom mellett:

Fái és Bozsik.